

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/dekomunizacja/zmiany-nazw-ulic/nazwy-ulic/nazwy-do-zmiany/40405,ul-Gomułki-Władysława.html>
04.04.2026, 02:39

ul. Gomułki Władysława

*W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa powyższa **powinna zostać zmieniona** jako wypełniająca normę art. 1 Ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U. RP z 2016 r. poz. 744).*

Władysław Gomułka (1905-1982) - działacz komunistyczny, członek KPP, WKP(b), przywódca PPR i PZPR.

Urodził się 6 II 1905 r. w Białobrzegach k. Krosna. Najpierw związany ze środowiskami PPS, już w latach 1925–1926 był członkiem stworzonej przez komunistów Niezależnej Partii Chłopskiej oraz w PPS-Lewicy (był członkiem Komitetu Centralnego). Równoległe w końcu 1926 r. został przyjęty do konspiracyjnej Komunistycznej Partii Polski – sekcji polskiej Międzynarodówki Komunistycznej (Kominternu) z siedzibą w Moskwie.

Na polecenie władz KPP w 1930 r. został przerwany do ZSRS. Po przeszkoleniu w ZSRS otrzymał etat funkcjonariusza partii. Został członkiem Centralnego Wydziału Zawodowego Komitetu Centralnego KPP. W 1931 roku ponownie nielegalnie wyjeżdżał do ZSRS. Po powrocie do kraju w 1932 r. aresztowany za działalność przeciw państwu polskiemu. W czasie urlopu w odbywaniu kary zbiegł do ZSRS, gdzie przeszedł kolejne szkolenia wywiadowcze i dywersyjne. Powrócił do kraju w 1935 r.

W 1936 r., jako kierownik śląskiego okręgu KPP, ponownie aresztowany w Polsce; dzięki temu uniknął czystek sowieckich. Wydostał się z więzienia we wrześniu 1939 r., udał się na teren okupacji sowieckiej, gdzie został kierownikiem schroniska dla byłych członków KPP w Białymstoku. Potem był naczelnikiem wydziału w fabryce zeszytów we Lwowie. W 1941 r. przyjęty do sowieckiej Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików), został publicystą kolaboracyjnej gazety „Czerwony Sztandar”.

Po ataku Niemiec na ZSRS pozostał we Lwowie. Był współorganizatorem PPR na Rzeszowszczyźnie. Dokooptowany do władz centralnych partii, od listopada 1943 r. stał na jej czele jako sekretarz (od 1945 r. sekretarz generalny) KC PPR. Był inicjatorem powołania pozorującej reprezentację społeczeństwa Krajowej Rady Narodowej. Stalin powierzył mu funkcję wicepremiera w marionetkowym Rządzie Tymczasowym. Następnie był I wicepremierem w zdominowanym przez komunistów tzw. Tymczasowym Rządzie Jedności Narodowej i ministrem ziem odzyskanych.

Jako przywódca PPR był wraz z B. Bierutem współtwórcą systemu stalinowskich represji i terroru, uczestnikiem likwidacji podziemia niepodległościowego i opozycji politycznej. Jest

współodpowiedzialny za zbrodnie organów komunistycznych w latach 1944-1948. W 1947 r. współuczestniczył w fałszowaniu wyborów, w których przydzielony mu został mandat „posła na sejm”. W nowym rządzie komunistycznym pozostał I wicepremierem i ministrem ziem odzyskanych. W 1948 r. wszedł w skład Komitetu centralnego PZPR.

W ramach wewnętrznej rywalizacji w partii komunistycznej został usunięty ze stanowisk kierowniczych i z partii oraz osadzony w areszcie domowym. Powrócił do władzy w 1956 r., opierając się w znacznym stopniu na stalinowskich kadrach. Formalnie został I sekretarzem KC PZPR i członkiem Rady państwa PRL. Jako I sekretarz KC PZPR doprowadził do szybkiego zakończenia odwilży. Był odpowiedzialny m.in. za represje wobec uczestników protestów społecznych w 1968 r., organizację antysemitkiej nagonki, za udział „ludowego” WP w sowieckiej inwazji na Czechosłowację oraz za krwawe stłumienie protestów robotniczych w 1970 r.

Jako odpowiedzialny za tłumienie protestów robotniczych został zmuszony do rezygnacji z przywództwa w KC PZPR i zwolniony z Rady Państwa PRL.

Zmarł 1 IX 1982 r.

(mkkkr)